

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 28.

A felsőbb leányiskolák reformja.

Irta: Kováts Alajos.

El kell ismernünk, hogy közoktatásügyünk vezetői nem csak szorgalmas, de valóban mélyreható munkát végeznek. Mire véget ér a nagy világháború, amelynek a népvándorlásnak világot átalakító, új nemzeteket és államokat létrehozó, századokon át tartó felforgató küzdelmei óta nem volt mása: az új Magyarország fiait megújított iskolaintézmények fogják nevelni és oktatni. Az alapvető iskola, az *elemi népiskola* még a háború kitörése előtt átesett a mélyítést célzó munkán. Ha nem is az évfolyamokat s a tankötelezettség idejét, korhatárát érintette a reform, de tagadhatatlan, hogy az új miniszteri tanterv s az ezt azonnal követő hitfelekezeti s községi iskolákat (Budapest székesfővárosé!) szolgáló új tantervek s a hozzájuk fűzött utasítások mind közelebb viszik az elemi iskolákat a mai fejlődött nemzeti élet, fejlődött társadalmi és közgazdasági állapot színvonalához és követelményeihez. A mostani országgyűlés elé került a *polgári fiú- és leányiskolák* reformját célzó törvényjavaslat s a gimnáziumokat reformáló javaslat. A legutóbbi napokban pedig a *felsőbb leányiskolák* reformjáról adott ki rendeletet a közoktatásügyi miniszter.

A 40 éve működő s számos átalakuláson átesett felsőbb leányiskolákat a közoktatásügyi miniszter rendelete bifurkációs alapon az ötödik évfolyamtól kezdődőleg *három ágra szakadva* reformálja.

A reform abból a gondolatból indul ki, hogy a felsőbb leányiskolák mai kereteikben nem tudják a megváltozott életviszonyok folytán felmerült szükségleteket kielégíteni. Az új társadalmi élet a nőtől ma már a műveltség mellett oly ismereteket is megkíván, amelyeket a nő nemcsak a családi életben használ, hanem amelyek arra is módot nyújtanak neki, hogy a nőhöz méltó megélhetésről önmaga gondoskodjék.

Az új *felsőbb leányiskola* eddigi hat évfolyama még egy évfolyammal szaporodik. A hétosztályú

iskola a nyelvi, irodalmi és történelmi tárgyakon kívül behatóbban tanítja a földrajzot, a természettudományokat és a mennyiségtant. Nagy gondot fordít a nő hivatására előkészítő nevelés tanra, háztartási és gazdasági ismeretekre. Megismerteti a nőt a reá vonatkozó közgazdasági és jogi kérdésekkel. Mindezek mellett alapos elméleti és gyakorlati ismereteket, képzést nyújt a háztartási és gazdasági körből és a kisednevelésből is.

Ez a hétosztályú felsőbb leányiskola lesz a felsőbb leányiskolák főtipusa, vagy mondjuk: főtagozata. A második és harmadik tipust vagy tagozatot képezik a leánygimnáziumok és a felső kereskedelmi leányiskolák. Ezt a két bifurkációs tagozatot azonban annak a pedagógiai elvnek az alapján szervezi a miniszter, hogy a gyermek tehetségei, hajlamai nem egyformák; azonban ezeket a tehetségeket és hajlamokat még nem ismeri a szülő és nem is igen nyilvánítja a tanuló sem a 9—10 éves korban, míg a 14 éves leánygyermeknél ez már nyilvánvalóan szembetűnővé válik. Így a leánygimnáziumi vagy kereskedelmi leányiskolai tagozatban való továbbképzésre alkalmas növendékeket is a rendes felsőbb leányiskolai osztályokban nevelik az alsó négy osztályban. A bifurkáció tehát az ötödik évfolyamtól kezdve fog érvényesülni. Ez iskolapolitikai és iskolafenntartási szempontból is igen előnyös. Amellett azt a nemzetnevelési elvet is szolgálja, hogy a középosztály művelt női az általános műveltség és ismeretek anyagából egységes képzést és irányítást nyernek. A felsőbb leányiskola mellett szervezett (tehát az ötödik évfolyamtól kezdve elvált) gimnázium vagy felsőbbkereskedelmi leányiskola fenntartása s tanerőkkel való ellátása is sokkal könnyebb, mintha a gimnázium vagy a kereskedelmi iskola különállóan szervezett iskola volna.

A négyévfolyamú *leánygimnáziumnak* az a feladata, hogy olyan magasabb, de a nőhöz mért általános műveltséget adjon, amely a főgimnáziuméval mégis egyenlő jogosítást ad és elvégzőjét főiskolai (egyetemi) tanulásra teszi képessé.

A háromévfolyamú *felső kereskedelmi leányiskola* új iskolafaj. A növendék a felsőbb leányiskola alsó négy osztályában szerzett ismereteit itt kereskedelmi szakismeretekkel egészíti ki. Nem egyezik egészen a már meglevő női felső kereskedelmi iskolával, de a gyakorlati kereskedelmi ismereteket illetően mégis olyan színvonalon áll.

A felsőbb leányiskola 7-ik évét *érettségi vizsgálat*tal fejezik be. Ez azonban nem kötelező. Az érettségi vizsgálatot inkább azok fogják letenni, akik kereskedelmi vagy színművészeti akadémiába óhajtanak átlépni. Amde ezek a tanulók különbözőzeti vizsga alapján az elemi iskolai tanítónőképző IV-ik évfolyamára is átléphetnek.

Az új leányközépiskola negyedik tagozatának nevezhetjük a hetedik osztály fölé tervezett *nevelőnői* osztályt, amelynek elvégzése nevelőnői állásra képeket. Nem csupán magyar nemzeti szempontból, de a magyar nő érvényesülésének szempontjából is végtelenül üdvös a rendelet ezen intézkedése. Így a magyar család, a magyar iskola internátusa most már képzett magyar nevelőnőt fog kapni az eddig jobbára idegen (német, francia, angol) nevelőnő helyett.

Végezetül még csak arra mutatunk rá, hogy az új felsőbb leányiskola a polgári leányiskola tanulóit előtérbe jobban megnyitja kapuit, mint eddig tehette. És ez igen fontos dolog. A polgári leányiskola négy évfolyamának tantervét az új reform a felsőbb leányiskolák négy alsó osztályához közelebb viszi. Ennek folytán a polgári iskola négy osztályát elvégzett leány igazán nehézség nélkül folytathatja tanulmányait a felsőbb leányiskola ötödik osztályában, illetve átléphet a leánygimnáziumba vagy a felsőbb kereskedelmi leányiskolába.

Teljes joggal üdvözölhetjük a női középfokú oktatás nagy reformját!

A magyar nemzet hadviselő erőinek forrásai és tényezői.

Irtá: Bertalan Vince.

A magyar fajt harcratermettsége, megfélemlíthetetlen hősies magatartása, vakmerő bátorsága, kitartása, leleményessége, ötletessége, bámulatos lelkes kedélyállapota, önfeláldozási készsége a világ elsőrendű katonai tényezőjévé minősítette.

A magyarnak mint a múltban, úgy a jelenben és bizvást a jövőben is sok ellensége van.

Ebben leli magyarázatát az, hogy a magyar minden időben ezideig ép úgy, mint a jövőben talán kétszeresen nemzeti, faji önvédelemre van utalva, nehogy léte, a felszívás veszélyének kitéve az ernyedés, az erőtlenedés, az enyészet árjába sodorassék.

Beszélhet nekem bárki bármit, hajlíthatatlan vagyok és maradok abbéli szilárd meggyőződésben, hogy a magyar nemzet államiságának helyzete a jövőben is a versengő nagy népcsaládok

között mindinkább nehezebbé fog válni, amit csak súlyosbít az a szomorú körülmény, hogy állami, társadalmi, családi, oktatói és nevelői életében egy oly irányzat kezd lábrakapni és uralomra törni, amely a nemzetnek feltétlenül a legnagyobb aggodalomra szolgáltatató fokozatos elgyengülését fogja okozni végső kimenetelében. Ez az irányzat csak alkalomra vár, hogy a háború után, ha más-ként nem, megtévesztéssel terelje hatalmába a tervei szerint reorganizálandó társadalom védő és vezető tényezőit.

És valamint hogy hajlíthatatlan maradok ebbeli meggyőződésben, azonképen ki merem mondani azt is, hogy a magyar fajnak, a nemzetnek honvédelmi ellenállóképessége egyedül multjának hagyományos alapelveihez, erkölcsiéhez, intézményeihez való ragaszkodásában keresendő és található fel, amelynek alapvető tényezője a hitvallás, erkölcsös szellemben való oktatás és nevelés, amelynek áldásos eredményét a harcterek szolgáltatják legszembetűnőbb tanulság gyanánt, mint ékes bizonyosságtételét annak is, amit a tömegek együttérzéssel követnek és kívánnak fajuk és létük fenntartása érdekében.

Hiábavaló itt minden ellenkező és a természetfölöttiséget tagadó okoskodás és bölcsekedés! A konkrét eseményeken nyugvó tapasztalatok igazolják azt az állítást, hogy a honvédelemnek egyik eléggé fel nem becsülhető értéke: a hadban-állók hitvalláserkölcösös szelleme. És pedig még ott is, ahol annak vajmi kevés vagy egyáltalán semmi értéket nem tulajdonítanak az oktatás és nevelés irányzatában hatalomra jutott atheista- racionalista tényezők.

Hiábavaló itt minden atheisztikus okoskodás és bölcsekedés, amely vélt igazának bizonyítására a célzatos élcélődést, a maró gúnyt, a becsmérést választja segédtársul: el nem tagadható tény, jelen-ség marad mindvégig az, hogy az embernek minden körülmények között, akár sejtelen, akár meggyőző-désszerűleg tudatában kell lennie egy magasabb valaminek, valakinek létében, amely, avagy aki minél tisztábban kristályosodik ki agyának fürkésző gondolatvilágában, annál magasabb fokú a köz, a közös-ség javára szolgáló emberi értéke.

Az emberből ezt a magasabb, mondjuk, lényben való sejtelmet kiirtani annál kevésbé lehet, mivel az ember élete nemcsak hogy lépten-nyomon tele van az általa véghez vitt cselekedetek a maga és mások részéről való elbírálásával, lelki kedély-állapotának azok szerint való ingásával, hanem azért is, mivel az ember élete időtartamra nézve aránylag nagyon, de nagyon kevés ahhoz, hogy ezen időn belül szerzett és mondjuk, konkrét eseményekből merített cáfolatoknak látszó tapasztalatok oly gazdagok és meggyőző erejűek legyenek, hogy a szóban forgó sejtelmet kiirtva biztos tudatát szereznék meg annak, amire annyi ezred év után annyi nagy gondolatfő törekedett és fog törekedni. Amelynek felderítéséért annyi élet munkálkodott és fog munkálkodni. De emberileg előállítható pozitivum szerint elérni nem tudott és valószínűen nem is fog tudni elérni eredményt arra nézve, amely szerint: nincs természetfölöttiség, nincs természetfölöttiből származó elbírálás, ítéles, büntetés és jutalmazás. Minden gondolat, elv eszme, alkalmazkodás, kivétel nem egyéb, mint csak egymásba kapcsolt, soha meg nem változtatható mennyiségnyi pontossággal és fizikai törvények által törvényszerűleg létrejött

sorozatos, tüneményes életi jelensége az egy és ezernyi változatban megjelenő ősanynak.

Igen magasan szárnyaló gondolkozó elmék közül igen sokan, mint a végső okra és okozatainak törvény szerint való származását, levezetését és szolgálatára való hajtását célzó törekvésekben a természetfölöttiségnek cáfolatát, megdöntését szolgálják.

Amit minden körülmények között és mindaddig tiszteletben kell tartanunk, amíg azok oly társadalmi evolúciókra nem vezetnek, amik kevésbé avagy sehogy sem pótolják a már kipróbált és minden ízében megfelelni tudó felfogást, hitet, meggyőződést, rendszert, életcélt.

Igy napjainkban is sokan a természetfölöttinek, a természetfölöttiségnek a sejtelmét és mint a fizikai okságra végvezető és azzal mint okozattal való elválaszthatlan valóságát bizonyító kutatás munkálatát szolgálják, ami még nem volna baj.

Hisz az ember kutatásszabadsága az arra való képessége folytán egyike azoknak az isteni adományoknak, amely oly nagy válaszfalat emel az ember és más teremtett lények között! Hogyne volna szabad tehát kutatni!

De már baj az, hogy azzal még a kísérlet állapotában tagadásra helyezkedve, másokat, az egyébként nyugodt lelkületieket is a tagadásra reávitni, valamint magukat azonképpen is olyannal ámitani törekednek, amit megfejténi, jobban mondva teszéként sejtelmet teremteni, avagy azt megszüntetni eddigelé sem Hekkel, sem Oswald, sem Forrer tantételeinek, kutatásainak elért eredményei után sem tudnak, nem képesek.

Nem, mivelhogy az e téren való bizonyításuk oly eredményre nem vezettek, amik a természetfölöttinek, a természetfölöttiségnek sejtelmét, az istensejtését, akaratlan félelmet laboratóriumi produktumokkal leheterlenné tették volna.

Valóban munkálkodásuk ezidőszert még nem egyéb, mint a sejtetem, sejtelmező kutatások, ami nagyon könnyen és végzetesen meghasonlásra vezethet, mint azt Nietzsche-nél szomorúan beigazolváljuk.

A meghasonlás pedig a legveszedelmesebb állapot az ember lelki életében. És mennyire az az emberiség különféle társulási életében!

De tegyük fel, hogy az ember összes lelki, vagy más szóval is kibővíve, az élet lényegét magába foglaló tartalom jelenségei minden vonatkozásaiban mint szervi tényezők fizikai és kémiai alakulások egyenes következménye a legapróbb részletekig ismertté válnak: az emberiség egyet sohasem fog tudni megsejténi és ez az: ha már egy természetfölötti hatalom létezését az emberi nagy tudás, kutatása eredményeként elszámoló, kijelentő törvényszerű megállapításai kizártnak tartják: voltaképpen honnan, kitől és miből származik elsősorban és az okság akár elvont, akár tárgyi forgalomban. Kitől és miből az élet lehelete, a gondolat, mint kétségtelen alaptényezői annak a *hívésnek*, hogy van egy természetfölötti valóság, lény, aki viszont minden eshetőséget kizár arra nézve, hogy ő mint olyan megszüntethető legyen. És annál kevésbé, hogy az ember tudásával annak helyébe egy hasonló, sőt tán tökéletesebb valóságot alkosson. És pedig olyan valóságot, amely minden anyagában, elhelyezésében, szükségszerű változataiban a legeszményibb emberi életnek adjon örök, soha meg nem unható létet, örök létet!

Igen, örök-létet, amely azt a megtagadott erőtlenné tett, hatalmatól, trónjától eltávolított, megsemmisített természetfölöttit az emberi tudás által alkotott, létrejött valóság, azt a csak fogalomnak és fogalomban élő szellemi valóságot mindenben, sőt jobban és igazabban pótolja a felderített és szolgálatába hajtott minden változásra és változtatásra alkalmas törvényszerűséggel, amelynek tényezője az anyag és mint ilyennek tartalma az élet.

Elfogadom a racionalizmus minden alapvető tételét és az ezzel vonatkozásban álló természettudományi rejtekből felderített, levezető, leszármaztató igazságait, ha azok nem csak feltevésekkel igyekeznek engem arról meggyőzni, mit és miért tagadnak, hanem a tapasztalati, tehát az általuk elért érzékeltető uton és módon oda vezetnek, ahol lehelete, a gondolaterő mint fizikai okozat származik és mesterséges uton előttem elkészítették.

Milyen nagyszerű is volna olyan asszimilálni, növekedni tudó kolloidális nyálkaanyagot létrehozni, amelyből azután folytatólag a sejttag, nemcsak hogy bármely tetszés szerint való nagyságban volna mesterségesen, kémiai uton előállítható, hanem annak élettani törvényei alapján való meghatározása is: állat-e avagy növény és mindkettőnél minő állat, vagy növény fejlődjék abból.

Igy jöhetne létre egy a mainál magasabb, agyban tartalmasabb, testben hatalmasabb, fejlettebb ember vagy állat, vagy növénytipus, egyáltalán való zárván ki az általános keresztelés lehetőségét.

Minő nagyszerű perspektívája egy a fejlettség tetőpontján álló állati és növényi kornak, amit az ember tudása fog beállítani büszkén és jogosan, öntelten vindikálván magának a mindent tudó, látó, halló teremtő hatalom bírást, kifejezetten vallván, hogy a voltaképpen mindenható való Isten senki más, mint ő.

Ő, aki a teremtés, az élet eredőinek, törvényeinek összes titkait kifürkészvén, mi sem áll útjában már most, mint ezen a világon édenkerti javakban és állapotban örökön élni.

Nem rossz. Sőt nagyon is tetszetős. Csak azt szeretnők tudni, vajjon a visszaható erő majdan nem áll-e nyomában a szellemidézőkkel kartöltő tudomány tökéletesedésével.

Azt gondolnám azonban, erre várakozva, örök szervi életű emberré kellene elsősorban válnom a tagadók, illetőleg az alkotók jóvoltából.

Ő minő a mennyország fogalmát is meghaladó boldogság, minden csapástól, fájdalomtól, szomorúságtól ment éden volna az emberi élet, ha annak elérését, fenntartását, illetőleg létezését, magára nézve örök hatalmú létezését, a természet törvényeit akaratának alárendelve, tetszése szerint hajtáná végre; tetszése szerint rendezné be; tetszése szerint intézné el; szervi pótlásokkal tenné lehetővé a földi örök életet; aggból ifjút... ami különben maga után vonná még a levegő, a tenger, a föld összes lakóinak, terményeinek, alkotórészeinek feltétlen akarata alá való hajtását.

Ember! te nagyravágyó ember, aki az általad megalapozott természettudomány művelésével a természet titkainak felfedezését tűzted ki életcéllá, akármilyen igyekezettel, fáradozással törtesz is arra, a nagy gondolat megvalósításától annál távolabb állsz, minél közelebb véled magadat a célhoz.

Tudják és ha nem tudják, sejtik, tudták és sejtették az élők milliárdjai a múltban, tudni vagy

sejteni fogják az utánunk jövők sokaságai az emberek tömegeinek, hogy az élet lehetetlenség, a gondolat-erőnek származását illetően nem mindenben vezetnek a fizikai és kémiai laboratóriumokhoz, hanem az azokon kívül létrejött jelenségeket titokzatos csapásaihoz is, amelyen túl az emberi kutatás lehetetlenné van téve.

Lehetetlenné és ez a lehetetlenség nemcsak feltételezi, hanem bizonyítja is azt, hogy a természetfölöttinek létezése valóság, tehát igazság; jelenléte mindenütt fellelhető és az embernél kedélyállapotában válik érzékithetővé.

Ezen igazságot, a természetfölötti álló lényeket Istennek, alkotónak, mindenhatónak hívjuk, akinek valóságában, meggyőződészerű tudatában való hívés a hit, a benne való hit, amely mint ilyen csodásabb hatású energiának forrása, mint minden alkotás, amely az ember tudományos igyekezetének, eredményének köszöni annyiban létét, amennyiben annak művelése rendelkezésére bocsátott.

És mint bizonyíték mindenekelőtt áll az, hogy egy a természetfölöttiséget képező magasabb alkotó, törvényhozó erkölcsi lényben való hívés minél meggyőződészerűbb, az embert minden körülményei között annál ellentállóbbá tudja tenni mindazon testi és lelki küzdelmekben, amelyek reá nézve fájdalommal, szenvedésekkel, megpróbáltatásokkal, megkísértésekkel járnak.

A hívés teszi higgadtá gondolatmenetét, növeszti bizalmát, fokozza életerejét és lelkesedését, edzi idegrendszerét.

Demonstráló bizonyosságul szolgálhat erre a germán hadsereg, amelynek oktatói és nevelői szelleme az elemi népiskolák összes fórumain szigorúan hitvallás-erkölcsi alapon állanak és a tanító, aki a germán nép ezen a törvényben is kifejezésre jutott akarataival, erkölcsi magaviseletével, iskolai avagy társadalmi működésével ellentétbe helyezkedve merészkedik érvényesülni, állásával játszik és a népakarattal szemben nem packázhatik, mint sajnos, sokak részéről nálunk, akik magukat-szabadgondolkodó agresszívista radikális, szociáldemokrata nevelőknek vallják.

A hitvallás-erkölcsi iskolai oktatást és nevelést a mi népoktatási törvényeink is előírják. Sajnos azonban, hogy az nem jár azzal a kívánt mélyítéssel, ami a nagy Németországban djvik. Mihéz hozzájárul, hogy nálunk Magyarországon a nagy világháborút megelőző évtizedekben, de kivált az utolsó években a magyar tanítók közül is akárhányan a hitvallás-erkölcsi szellemű oktatást és nevelést a hit- és erkölcstan tarításának kiküszöbölésével együtt mindenáron ki akarták kapcsolni az iskolai életből.

Törekvésük, akaratuk nem mai keletű. Számbevehető erőtejjességben a múlt század hetvenes éveiben vonul Franciaországból és mindinkább előtérbe lépve, a legutóbbi években — kiváltképpen a nem hitfelekezeti tanítóság által melegen propagálva — már mint erőteljes mozgalom kezd magáról számot adni.

Sőt mint észrevehető, dacára a nehéz időkben szerzett bőséges és meggyőző tapasztalatoknak, okulásoknak, törekvésből egyáltalán nem lesz hajlandó engedni. S ha látszólag engedékenységre is hajlandó, azt céltatosan avégből teszi, hogy útját egyengesse távolabbi céljainak. Több, mint valószínű tehát, nem fognak önönmaguknak ellentmondani.

II.

Valóban nagy szerencse, hogy a magyar tanítóság számottevő része a hitvallás-erkölcsi szellemű oktatás és nevelés szükségességét és pótolhatatlanságát vallotta és vallja magáénak, amelynek honvédelmi eredményét a magyar hadsereg vitézi és erkölcsi magatartása dokumentálja, kivált azon tömegeknél, akiknek iskolai oktatásánál és nevelésénél a hitvallás-erkölcsi oktatás és nevelés volt az alapvető tényező.

Végzetlen, szinte gondviselészerű nagy szerencse, hogy a magyar hadsereg hadban álló és csodálatos, csodával határos fegyvertényeket véghezvivő harcosok tulnyomó zömét nem a Rákóczi gyalázó, a hitvallás-erkölcsi oktatásnak és nevelésnek hadat üzenő és holmi általuk összeállított emberi erkölcstannal boldogulást hirdető tanítók kezéből került ki, hanem azokéból, akik elsősorban is hívők voltak és a néplelek rejtekeiből merített tapasztalataikból arra a szilárd meggyőződésre jutottak, hogy valódi állami és társadalmi erkölcs, jogrend egy magasabb és teljesen független erkölcsi tekintély elismerését képviselő hit nélkül nagyon is kétes, vagy egyáltalán nem lehetséges. És valamint a hit nem ellenlábas a tudásnak, a tudománynak, azonképpen a valódi tudás, tudomány sem juthat ellentétbe a hittel. (Folytatjuk.)

Áldozatkészség a török-magyar hódoltság idejében.

A hazafias áldozatkészségnek szép példáját tapasztaljuk ebben a kis mozaikképben, mely a török-magyar hódoltság idejéből van kiragadva.

Tudjuk meg, hogy a török-magyar hódoltság idejében kétféle megye volt: nemesi és paraszt vármegye. *Nemesi vármegye* az volt, mely kívül esett a behódolt területen. *A paraszt vármegyét* pedig a behódolt területek nemesi és jobbágjai képezték.

A paraszt vármegyék nemesi és jobbágjai kétfelé adóztak és teljesítették szolgálatot: a török szultánnak és a magyar királynak. S valóban meghatározó és tanulságos dolog, hogy a meghódolt területek jobbágjai, kiknek anyagi erejét a török úgyszólván kimerítette (adón felül a sok ajándék!), hazájának is megfizeti az adót. Keservesen ugyan és talán verejtéket izzadva, de jó lélekkel és szívesen megfizette.

Most a háborús időben mindnyájunknak okulására és tanulságul szolgálhat a behódolt magyaroknak ez a példás áldozatkészsége.

Azt belátták, hogy nekik, mint behódolt magyaroknak, kötelességük adót fizetni a töröknek; de viszont nem szüntek meg magyarok lenni; s ezt az által bizonyították be ékesszólóan, hogy a magyar királynak is adóztak.

Gondoljunk most jelen helyzetünkre. Most nekünk is kétfelé kell adóznunk. Meg kell fizetnünk rendes adóinkat, de azonfölül adóztassuk meg önmagunkat a hadsereg javára. Adóztassuk meg magunkat a küzdő katonák, a sebesültek, a rokkantak, az elesett hősök özvegyei és árvái javára.

Az áldozatkészségben legyünk hasonlók jeles elődeinkhez, kik a török hódoltság idejében kétszeresen tudták teljesíteni kötelességüket.

Igy tegyünk mi is!

Erre buzdítsunk másokat is!

Deák Antal, plebános.

Mindent az iskolának.

Egyházunk alapja a tanítás. Az Ur Jézus Krisztus az első kath. tanító, őt kell követnünk, hogy az emberiség javára élhessünk. «Elmenvén, tanítsatok minden nemzeteket».

Az iskola főereje vallásunknak s a nemzetek nagyságának. A mai nagy idők is bizonyosság reá. Ha régen mondták, hogy a Nagy Napoleont nem Bismarck, nem a nagyvezérek, de a szerény német iskola-mesterek győzték le, éppen napjainkban láthatjuk, hogy e mondás alapján a német hadsereg ma is csodákat művel.

De az iskola az egyház legkedvesebb gyermeke is. A főpap a hívek atyja, a jó atya gyermekeinek javát, boldogságát akarhatja. Adjunk jó iskolákat a népnek, de az elején kezdjük, neveljünk okosan és jól a tanítókat.

Dr. Boromisza Tibor szatmári megyéspüspök igazi vezérnagyság arra, hogy az iskola igazi atyjának nevezzük.

A szatmári tanítóképző régi egyemeletes kis épülete nem felelt meg a célnak: kicsi, alkalmatlan is volt s így nem jó.

Szatmáron van a tanulmányi alpból fennálló kir. kath. főgymnázium. Régen egy, majd két emeletes nagyon szép épület ez. Az idő halad. Fejlődik minden. Már így sem felelt meg a mai fejlettebb idők kívánalmainak, igen szép hajlékot kellett művészi kivitelben állítani az országosan elismert nagy-névű középiskolának.

Felszínre került az említett katolikus tanítóképző is.

A X. számú püspöki körövényből olvassuk, hogy dr. Boromisza Tibor püspök, a szatmári kir. kath. tanítóintézet részére megvett régi gimnáziumi épület 174.200 korona vételárának kifizetéséhez 153.059 koronát adott. Ugyanitt van említve, hogy hadsegélyezési célokra 23.246 koronát, különféle kulturális és jótékonycélokra 15.323 koronát, vagyis a három összeg egyúttal 191.628 koronát tesz ki.

A püspök áldozatkészségét az egyház és a haza hálája kíséri.

Dr. D.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

A tanítók önművelése, továbbképzése egyike a legfontosabb feladatoknak. Talán egyetlen más életpályán sem oly jelentős a tudományok és ismeretek haladásával való lépéstartás, mint éppen az

emberképzés szakmájában. Az önművelődést, a továbbképzést elhanyagoló tanító mihamar képtelenné válik korszerű feladatainak teljesítésére, mert csakis az újabb direktívákat, metódusokat ismerő gyermek- és népnevelő bír csakugyan az életre nevelni. Az önművelésre, továbbképzésre kitűnő vezérfonalak jelentek meg a *Szent-István-Társulat* kiadásában; ezekről tájékoztatja t. kar-társainkat a lapunk mai számában közölt hirdetés.

HIREK.

Tanulók hadikölcsöne. A nyirgyulaji görög katolikus elemi népskola növendékei *Ivancsó Jenő* kántortanító buzdítására a negyedik magyar hadikölcsönre 300 koronát jegyeztek, mely a multkor jegyzett 200 koronával 500 koronára emelkedett.

Vöröskeresztes kítüntetés. Farkas Sándor érmihályfalvai róm. kath. kántortanító, az érmihályfalvai Vöröskeresztes-kórház gondnokát, a háború eleje óta tanúsított buzgó munkájának elismerésül a Vöröskeresztes hadiékítményes ezüst érmével tüntették ki.

Halálozás. *Gubitz Kálmán* zombori igazgatótanító, iskolafelügyelő, a Bács-Bodrog Vármegyei Történelmi Társulat Múzeum öre folyó évi július hó 21-én munkáséletének 47. évében a halotti szentségek ájtatos felvétele után jobblétre szenderült. Tetemét folyó évi július hó 22-én temették el általános részvétellel. Az ö. v. f. n.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEL.

Többeknek. A kath. tanító- és tanítónőképző Rendtartási szabályzatát a nagymélt. püspöki kar megerősítette. A szabályzatot a vallás- és közoktatásügyi miniszterium tudomásvétele után a nagymélt. püspöki kar magas rendelkezéséből az Országos Kath. Tanügyi Tanács azonnal megjeleníti és kapható lesz a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. sz. A *Kath. Népiskolák Tanterve* megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében Budapest, IV. ker., Kecskeméti-utca 4. sz. Ára 80 fillér. — **B. P.** Levélben felkerestük. — **H. I.** Az Orsz. Pedagógiai Könyvtárból is adnak ki könyveket. Forduljon az igazgatóságához Budapest, V. ker., Andrassy-ut. Kérdezett célra még nincs iskola szervezve. Készséggel nyitunk tért munkásságának. — **Cs. J.** Bemutatja kinevezési okmányát az illetékes hatóságnak és az megállapítja a járandóságot. — **Stóla.** A díjlevél a stóla járandóságot évi átlagban tünteti fel. Az egyes esetekben azt a stólát fizetik az érdekeltek, amit a Canonica Visitatio megállapít. Csak az egyházi főhatóság engedelmével változtathatnak. — **H. A.** Levélben feleltünk.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK.

A pályázati hirdetéseknel minden szó egyszeri közlési díja 6 fillér.

Esztergomi érseki megye.

A nyitrabajnai róm. kath. polgári fiúiskolánál két rendes tanári állásra pályázatot hirdetnek. Pályázhatnak bármely szakos polgári vagy középiskolai tanerők. Kezdfizetés: 1400 kor., lakbér 300 kor. Pályázati kérvények *Rada Dezső* igazgató címére küldendők. 317 2—2

Az **ószombati** (Szobotist, Nyitra m.) róm. kath. iskolánál aug. 25-ig pályázat hirdetnek kántortanítói állásra. Javadalma: lakás, kert, 3 hold szántó, 3 hold legelő, 6 p. m. rozs, 589-66 kor. készpénz, 41-16 kor. alapítványok után, 50 kor. stóla, 103-20 kor. tanulmányi alap-

ból, a megfelelő korpótlék és fizetékieskiegészítés az államtól. Tót nyelv ismerete szükséges. Folyamodványok plébánia, Ószombatra küldendők. 301 2—2

Csolnok (Esztergom m.) aug. 27-ére pályázat hirdetnek. Véglegesítés, nyugdíjazás folytán, november 1-én. Német nyelv tudása előny. Tanítónők is pályázhatnak. 2 szoba, 1 konyha, 1 kamra. Községtől 600 kor., kertiletmény 20 kor., tűzifa helyett 24 kor., többi az államtól, bányától 30 q gratis szén. Jelentkezések iskolaszéki elnökhöz. 363 1—1

A **rimóczi** (Nógrád m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetnek. Javadalma: 1. természetben

lakás, 2. 16 m. hold szántóföld és rét haszonélvezete, (jelenleg haszonbérbe adva) 3. természetbeni szolgálmányok és járandóságok díjlevéllé értékelése 788 kor., 4. stóla-jövedelem mintegy 200 kor., a többi államsegélyből. Pályázati határidő *aug. 20.* Választási napja *aug. 22.* Személyesen megjelenők előnyben részesülnek. *Dr. Frank István* plébános. 374 1—1

Budapesti kath. Patronage Egyesület Fiú Otthona (Budapest, IX., Köztelek-u. 1.) tanítói állásra pályázatot hirdet. Járandósága lakás és teljes ellátáson kívül havi 80 kor. 376 1—2

A **zsitvabesenyői** róm. kath. iskolaszék egy helyettes tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása: 800 kor. Butorozott szoba. Pályázni lehet *aug. 20-ig.* Tanítónők is pályázhatnak. 383 1—1

A **nyíri** róm. kath. iskolaszék a nyugdíjvonulást által megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 3 szoba, konyha, kamra, pince, istálló, szén, 11 kat. hold 1226 □ öl szántóföld, 232 □ öl kert, 8 m. dorongfa, mint kegydíj, 5 hl. búza, 100 kor. földmunkaváltság stb. E járandóságok díjlevél szerint 506-52 kor.-t tesznek ki, a többi államsegély által biztosítva. Pályázatok *szept. 15-ig* a zselizi róm. kath. plébániahivatalhoz adandók be. A személyes megjelenés előnyös, de az utókötség megtérítésénél igényelni nem lehet. Az állás legkésőbb okt. 1-én foglalandó el. 384 1—1

A **dalmadi** róm. kath. államsegélyes kántortanítói állomásra *aug. 19-ig* férfi és női tanerők pályázhatnak. A hitközségi hozzájárulás javarésze természetben fizetetik. Hontmádasdi. Plébániahivatal. 388 1—1

A **laksárujfalu** (Pozsony m.) róm. kath. iskola osztálytanítói állására pályázat hirdetik. Javadalmazása államsegéllyel kiegészített törvényes fizetés, lakás és 20 kor. kertilletmény. Férfi és nőtanerők egyaránt pályázhatnak. Orgonálásban jártas zeneértő pályázók előnyben részesül. Kérvények *Berényi Jenő* iskolaszéki elnök címére küldendők. 399 1—1

A **bilkaudvari** (Pozsony m.) tanítónői állásra helyettes kerestetik. Javadalmazása évi 800 kor. államsegély és 400 kor. községi díjazás, összesen tehát évi 1200 kor. Orgonálásban jártas zeneértő pályázók előnyben részesül. Kérvények *Berényi Jenő* iskolaszéki elnök címére Laksárujfaluvalura küldendők. 400 1—1

A **rendvei** (Bars m.) főkegyház róm. kath. iskolaszéke pályázatot hirdet az elhalálozás folytán megüresedett első tanítói állásra. Javadalma: 8 hold föld, amelynek jövedelme 164 kor.-ban van megállapítva. Jelenleg 7 hold bérbe van adva 262 kor.-ért, egy holdat a tanító használja. A községi pénztárból kap 284 kor.-t. A hitközségtől természetben kap 16,5 p. m. búzát, 16,5 p. m. rozst és 16,5 p. m. árpát, amelynek értéke 224 kor.-ban van megállapítva. Lakás és kertilletmény természetben. A tót nyelv ismerete szükséges. Pályázhatnak nők is. Akik a kántori teendők végzését Rendvén minden harmadik hivatalos istentiszteleti napon vállalják, amiért külön fizetés jár (stóla és 30 p. m. rozs), előnyben részesülnek. Vasúti megálló helyben. Pályázatok plébániahivatalhoz Barsfüssre *aug. 25-ig* küldendők. 403 1—1

Naszvadi róm. kath. főiskolához tanítói állásra pályázat hirdetik. Törvényileg biztosított fizetés, jórészt államsegélyből. Határidő *szept. 3.* *Hamvas Endre* káplán. 406 1—1

A **vészka** róm. kath. magyar tannyelvű osztatlan népiskolánál tanítónői állásra *aug. 25-ig* pályázat hirdetik. Fizetése a községtől 340 kor., a többi államsegély. A tót nyelv tudása szükséges. A folyamodványok alulírott iskolaszéki elnökhöz Felsőradosra (Nyitra m.) küldendők. *Dr. Rovenszky István* esperes. 424 1—1

Zsitvaújfalu (posta, vasútállomás helyben) róm. kath. iskolaszéke kéttanerős iskolájához kántortanítói állásra *szept. 5-ig* pályázatot hirdet. Tanítói jövedelem: helyi járulékok készpénzben 1194 kor. negyedévi vagy havi

előleges részletekben, ingatlanból díjlevél szerint 50 kor. Kántori jövedelem külön: búza és stóla évi 217 92 kor.-ra értékelve. Államsegély az 1913. évi XVI. t. c. szerint szolgálati időnek megfelelőleg. Lakás, kert vagy 240 kor. lakbér. Tannyelv magyar, kántorkodás tót-magyar. Kötelessége reábizandó osztályok és ismétlőiskolások tanítása, kántori teendők végzése. Választás *szept. 5.* Az állás *szept. 15-én* elfoglalandó. Választáshoz személyes megjelenés ajánlatos. Zsitvaújfalu iskolaszékhez intézendő kérvényekkel *Novotny János* esperes-plébános iskolaszéki elnök címére Barstaszára (pésta helyben) küldendők. 421 1—1

Illésházai (Pozsony m.) róm. kath. iskolaszék a hadbavonult tanítók helyettesítésére pályázatot hirdet. Nők is pályázhatnak. Havonként 100 kor., butorozott szoba, fűtés. Kántoriak után mellékes. Az állás *szept. 1-én* elfoglalandó. Pályázatok *aug. 25-ig.* *Iskolaszék.* 414 1—1

A **nemesócsai** róm. kath. iskolához helyettes tanító, vagy tanítónő kerestetik, esetleg óvónó a következő tanév végéig. Fizetése: havi 80 kor. s egy butorozott szoba fűtés és világítással. Kérvények *aug. 31-ig Varga József* plébános címére (Ekel, Komárom m.) küldendők. 428 1—1

Nagytapolcsány város róm. kath. iskolaszéke osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése az iskola pénztárból évi 1078 kor. és 20 kor. irodaátalány, 30 kor. kertilletmény a várostól, a többi államsegély. Természetbeni lakása áll: két szoba, előszoba, konyha és éléskamrából. Kötelességei díjlevél szerint. Pályázhatnak tanítónők is, de orgonálni tudók előnyben részesülnek. Személyes megjelenés kívánatik. Azon esetben, ha rendes tanító választható nem volna, ezen állásra helyettes tanítónőt keresünk, kinek fizetése havonta 80 korona. 30 kor. kertilletmény és a fenti természetbeni lakás. A kérvényekkel *aug. 31-ig*, mely napon a választás is megtörténik, nagys. és főt. *dr. Bundala János* c. kanonok, plébános, iskolaszéki elnök úrhoz küldendők. Nagytapolcsány. *Reskó József*, igazg.-tanító. 433 1—2

Egri érseki megye.

A vallásalap által fenntartott **ecsegpusztai borzi majorban** levő róm. kath. jellegű népiskolánál üresedésbe jött tanítói állásra pályázat hirdetik. Nőtanítók is pályázhatnak. Javadalmazás: az iskolafenntartó alapítványi uradalom részéről (a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium 76590/1916. sz. intézménye szerint) havi előleges részletekben járó 1200 kor. évi készpénzfizetés. Természetbeni lakás az iskolaépületben és a hozzátartozó mellékhelyiségek használata, az utólag megállapítandó dologi kiadások összege. Kötelessége a tanítónak: az osztatlan iskolában úgy a mindennapi, mint az ismétlő tanítványokat törvénytábla módon tanítani és nevelni. A vallásügyi miniszteriumhoz címzett folyamodványok *aug. 15-ig Fröhner Lajos* apát, főesperes, t. kanonok, plébánoshoz küldendők Dévaványára. 333 2—2

A **fedémesi** (Heves m.) róm. kath. iskolához helyettes kerestetik. Fizetése 8 hónapra 640 kor. és szoba. Kántori teendőket végzők stóla-jövedelemben is részesülnek. Nők is pályázhatnak. Pályázatok *aug. 20-ig Rabecz Lajos* bükkszenterzsébeti lelkészhez küldendők. U. p. Bükkszenterzsébet, u. v. állomás Mátraballa. Állás *szept. 15-én* elfoglalandó. 355 2—2

Az **alsóábrányi** róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdet az iskolaszék. Javadalma: 31 és ¹⁸²/₁₆₀₀ hold szántóföld és rét, 60 kor. földmunkaváltság, 16 m. tűzifa, a községtől 40 kor., alapítványok után 110-20 kor. párbérváltság 300 kor., stóla kb. 200 kor., államsegély. Természetbeni lakás, 3 szoba, konyha, éléskamra, istálló, sertésöl, kocsiszín. Kötelessége az összes kántori teendők végzése, az I—VI. osztályú osztatlan iskolában az összes mindennapi és ismétlő tankötelesek tanítása, a lélekszám évenkénti összeírása, a lelkésszel együtt az egyházi

és iskolai adókönyv összeállítása, az összes tanulók ének-tanítása. Oklevél, keresztlevél, illetőségi, családi és katonai állapotot, eskütételt, eddigi működést igazoló okmányok a válaszbélyeges kérvénnyel együtt *aug. 22-ig Bányász Endre* lelkészhez küldendők Alsóábrányba (Borsod m.) Választás *aug. 24-én* reggel 8 órakor. Személyes megjelenés önköltségen. *Iskolaszék.* 409 1—1

A **mátramindszenti** róm. kath. iskolaszék a háború végéig helyettes kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése évi 800 kor. Tanítónők, óvónők is pályázhatnak. A választás *szept. 2-án* lesz. A kérvények a dorog-házai plébániára küldendők. 430 1—2

Pályázat ötödik tanítónői állásra. Törvényes fizetés, lakás, kertilletmény. Előny kántoriakban való gyakoroltság. Választás *aug. 13. Vencsellő* (Szaboles m.) róm. kath. iskolaszék. Vasút helyben. 391 1—1

Erdőkövesdre (Heves m.) *szept. 15-től* helyettes róm. kath. kántortanító kerestetik. Nők is jelentkezhetnek. Kántori teendőkből jártasok előnyben részesülnek. Fizetése havi 66/66 kor., szoba, stóla. Pályázatok *szept. 5-ig* plébánoshoz küldendők. 380 1—1

A **karácsondi** (Heves m., pósta, vasút helyben) hat tanerős róm. kath. iskolához az elhalálozás folytán megüresedett II. férfitanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma a hitközségtől 800 kor., 20 kor. kertilletmény és az 1913. évi XVI. t.-c. szerinti államsegély, valamint lakáspénz. Kötelessége a reábizott osztályt lelkiismeretesen vezetni, a gyermekekre a templomban felügyeletet gyakorolni s a kántorságban szükség esetén díjazás nélkül segídezni. A szabályosan felszerelt kérvények *aug. 20-ig* a róm. kath. iskolaszéki elnökséghez küldendők. Az állás *szept. 1-én* elfoglalandó. 379 1—1

Mónosbéli filiális róm. kath. kántortanításra pályázatot hirdetünk. Javadalma 254 kor., páronként véka rozs 40 fillér párber, kis stóla, 824 kor. államsegély, 10 kor. kertpótlék s az új lakás felépültéig két, összesen 22 m² területű szoba, konyha, kamra, sertésöl. istálló s kis kertből álló eddigi kántortanítói lakás. Kötelessége a mindennapi s ismételő tankötelesek tanítása, az összes kántori teendők s a párberfizetők évenkénti összeírása. Oklevéllel, keresztlevéllel, illetőségi, katonai, családi állapotot, eskütételt igazoló okmányokkal felszerelt válaszbélyeges kérvények *szept. 6-ig* a bélapátfalusi plébániahivatalhoz (Borsod m.) küldendők. Választás **Mónosbélben** *szept. 7-én* reggel 8 órakor, amikorra személyes megjelenés önköltségen kívántatik. *Iskolaszék.* 425 1—1

Dormándra (Heves m.) róm. kath. kántanító helyettest keresünk a háború tartamára. Fizetése a tanév 10 hónapjára 1000 kor., némi stóla és lakás természetben. Kötelessége a kijelölt osztályban tanítani s a kántori teendőket önállóan végezni. Tanítónők is pályázhatnak. Határidő *aug. 27.* A megválasztott állását *szept. 1-én* tartozik elfoglalni. Kellően felszerelt kérvények a besenyőteleki plébániahivatalhoz küldendők. 417 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

A **száspelsőci** róm. kath. elemi népiskola iskolaszéke a hadbavonult kántortanító visszatéréseig helyettes keres. Fizetése 800 kor. megfelelő havi részlete, fa és kert. Nyugdíjas okl. kántortanítók és kántortanítónők is pályázhatnak. *Truchly Andor* plébános, elnök. 368 1—1

A **bozókshadai** (Zólyom m.) róm. kath. elemi népiskola iskolaszéke a hadbavonult tanító visszatéréseig helyettes keres. Fizetése 800 kor. megfelelő havi részlete, fa és kert. Nyugdíjas okl. tanítók és tanítónők is pályázhatnak. *Truchly Andor* száspelsőci róm. kath. plébános, elnök. 369 1—1

A **szentmáriai** (Turóc m.) róm. kath. kántortanítói állásra *szept. 2-ig* pályázat hirdetik. Fizetés törvényes, tót nyelv ismerete szükséges. Két szoba, konyha, élel-

kamra, pince, szép gyümölcsös, veteményeskert, szükséges gazdasági és melléképületek. Személyes megjelenés kívánatos. Pályázati kérvények megkívántató mellékletekkel alulirothoz intézendők. **Szentmária**, u. p. **Znióváralja. Pillarik István** iskolaszéki elnök. 401—1

A **luttillai** (u. p. Garamszentkereszt) róm. kath. kántortanítói állomásra *aug. 25-ig* pályázat hirdetik. Javadalmazása a törvényszerű lakás és kertilletményen kívül a javadalmi jegyzőkönyv szerint 1525/88 korona. *Iskolaszék.* 410 1—1

A **turócremetei** róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Polit. és urbéri községtől 355 kor. Uradalomtól 121 kor. Stóla 100 kor. (Mellékesen több is.) 8 öl búkkfa 80 kor. (Házhoz szállítva.) Szalma, szántó, offera 22 kor. Megfelelő államsegély. Orgonálás 50 kor. Lakás, kert. Német nyelv szükséges. Katonai szolgálati viszony feltüntetése megkívántatik. Határidő *aug. 25.* *Iskolaszéki elnökség.* 427 1—1

Zólyomternyei kath. iskolába osztálytanítói állásra pályázat hirdetik. Kötelessége a III—VI. osztályt vezetni. Fizetése szép, törvényszerű lakás. 100 kor. a községtől, többi államsegély. 20 kor. kertilletmény. Folyamodók *aug. 25-ig* jelentkezhetnek az iskolaszéknél. Pósta: **Zólyombúcs.** 438 1—1

A **végleshutai** róm. kath. iskolaszék helyettes tanítót vagy tanítónőt keres. Fizetése havi 80 kor., lakás és fa. Jelentkezni lehet *aug. 25-ig.* **Végleshuta**, (Zólyom m.) *Országh Emil* plébános. 435 1—1

Erdélyi egyházmegye.

Boica (Hunyad m.) Nyugdíjazás folytán megürült «Lónhart» püspök alapította államsegélyes róm. kath. tanítónői állásra *aug. 19-iki* határidővel pályázat hirdetik. Esetleg magasabb javadalmazás az 1913. XVI. t.-c. alapján államsegélyből. Az állás *szept. 1-én* elfoglalandó. **Boica** (Déva mellett). *Róm. kath. iskolaszék.* 364 1—1

Székelyszentkirályi (Udvarhely m.) róm. kath. elemi iskolánál II. tanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelme: 1. A községtől 120 kor. 2. Tandíjkárpótlás 266 kor. 3. Államsegély 600 kor. 4. Szép lakás szükséges melléképületekkel. Kötelessége a rábizandó mindennapi és ismételőiskolások tanítása és szükség esetén a kántor helyettesítése. Nőtanítók is pályázhatnak, kik a kántor helyettesítésére kötelezve nem lesznek. Határidő *aug. 24.* *Iskolaszék.* 443 1—1

Győri püspöki megye.

Gönyüre (Győr m.) a háború tartamára helyettes kath. tanító vagy tanítónő kerestetik, ha a hadbavonult tanító időközben visszajön, a szerződés felbontotttnak tekintendő. Fizetés nyolc hónapra 800 kor. és lakás. *Szept. 15.—máj. 15-ig* fizetetik. *Iskolaszék.* 396 1—1

Az **illmiczi** (Moson m.) róm. kath. iskolához elhalálozás folytán üresedésbe jött tanítói állásra *aug. 20-ig* pályázhatnak férfi- és nőtanítók. Németség szükséges. Szeptember és október hónapokra helyettesi, azontúl törvényes fizetés jár. *Az iskolaszék.* 411 1—1

A **somódi** (Komárom m.) róm. kath. iskolához helyettes tanító (tanítónő) kerestetik. Fizetése havi 80 kor. és butorozott szoba. Pályázati határidő *aug. 25.* *Iskolaszék.* 390 1—1

A **nagylőzsi** (Sopron m.) róm. kath. iskolaszék az 1916—17. tanévre helyettes tanítót vagy tanítónőt, esetleg óvónőt keres. A tanító a kántori teendőket végezni köteles, de stólajövedelemben is részesül. Fizetése a község pénztárából havi 100 korona és lakás. Pályázati határidő *aug. 20.* A tanítás szeptember 1-én kezdődik. *Elnökség.* 381 1—1

Acsalag (Sopron m.) filiális községbe a háború tartamán az 1916/17. tanévre helyettes tanítót vagy tanító-

nót keresünk. Fizetése havi 100 kor. és lakás. Szűkebb körű kántori teendőket értő tanító vagy tanítónő előnyben részesül s ezek végzése mellékes jövedelmet biztosít. Pályázati határidő *aug. 20.* Folyamodványok Róm. kath. plébánia, Csorna, Sopron m. címre küldendők. 375—1

A **páttfalui** (Moson m.) róm. kath. iskolaszék segéd-tanítót (segéd-tanítónőt) keres. Javadalma: törvényileg biztosított készpénzfizetésen kívül egy bútorozott szoba s annak téli fűtése. Pályázati határidő. *aug. 18.* *Iskolaszék.* 373 1—1

Felsőslázlón (Sopron m.) a róm. kath. két tantermű iskolánál a nyugdíjazás folytán megürült kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelem modern lakás, a hitközségtől készpénzben és terményekben 675-42 kor., a többi államsegély. Kötelessége egyik tanterem vezetése, ímisméltóságok tanítása, kántori teendők végzése díjlevél szerint. Pályázati határidő *aug. 15.* Állás elfoglalandó szept. 1-én. *Császár Gyula* plébános. 362 1—1

Népnevelő 16. számában hirdettet **felsőági** helyettes tanítónői állásra óvónők is pályázhatnak. *Iskolaszék.* 426 1—1

A **sopron-szili** róm. kath. iskolaszék két hadbavonult osztálytanítója helyettesítésére két helyettes tanító vagy tanítónő állásra *f. hó 25-ig* pályázatot hirdet. Fizetés havi 80 kor. és egyszobás lakás. Az állás szept. 15-én foglalandó el. *Iskolaszék.* 419 1—1

Kalocsai érseki megye.

Csátaljai (Bács-Bodrog m.) róm. kath. elemi népiskolánál megüresedett tanítónői állásra pályázat hirdetik. Javadalmazás: 1. Községi pénztárból 700 kor., a még hiányzó rész államsegélyből egészítették ki. 2. Gazd. ísm. iskola vezetéseért 60 kor. 3. Természetbeni lakás. Német nyelv ismerete szükséges. Nők is pályázhatnak, a megválasztott köteles a bajavidéki róm. kath. tanítóegyletbe belépni. Pályázati határidő *aug. 18.* A kérvények a csátaljai róm. kath. iskolaszékre címezve *Essert János* plébánoshoz küldendők. 349 2—2

A **gádori** (Bácsbodrog m.) II. sz. tanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma: 1. Szabad lakás, kerttel. 2. A községtől készpénzben 1200 kor. havi előleges részletekben, a többi államsegély. Kötelességei: Az iskolaszék által reábizandók tanítása. A kántort akadémia felügyelése esetén helyettesíteni köteles. Zenében jártas nők is pályázhatnak. A kérvények a gádori róm. kath. iskolaszékhez címezve *f. hó 18-ig* főt. *Bászler István* esperes-plébános úrhoz, Gara (Bácsbodrog m.) küldendők. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. *Iskolaszék.* 404 1—1

Dávodi (Bácsbodrog m.) róm. kath. iskolaszék egy tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése leend a község pénztárából előleges évnegyedes részletekben 800 kor., az államtól az 1913. évi XVI. t.-c. szerint megfelelő fizetésekiegészítés. Továbbá két szobából álló tisztességes lakás, egy házhoz tartozó kert haszonélvezete adóterherrel. Köteles az iskolaszék által kijelölt osztályt tanítani. A megválasztott köteles a bajavidéki róm. kath. tanítóegyletbe belépni. Az állás szept. 15-én foglalandó el. Pályázók kérvényeiket a dávodi iskolaszékre címezve *aug. 18-ig* ft. *Bászler István* ker. esperes úrhoz Garára (Bács megye) küldjék. 372 1—1

A **veprődi** róm. kath. iskolánál a III. tanítói állásra pályázat hirdetik *aug. 23-ig.* Javadalma: Veprőd község pénztárából 800 kor., 4 kat. hold 683 □öl szántóföld haszonélvezete adóterherrel, fizetésekiegészítő államsegély, Veprőd községtől lakbér címén 240 kor. Kötelessége: a) az iskolaszék által kijelölt osztályokat vezetni, b) bácskulavidéki róm. kath. néptanítóegylet

tagjává lenni, c) Rendszabályokat pontosan betartani, d) a német nyelv tudása szükséges. Pályázhatnak férfi- és nőtanítók. Férfitanító előnyben részesül, ha gazdasági szaktanfolyamot végzett és nem kell neki hadbavonulnia. A kérvények szükséges okmányokkal fentjelzett határidőre nagys. *Bach János* tb. kanonok, kerületi esperes úrhoz benyújtandók Szilberekre. (Bácsbodrog m.) Az állás október hó 1-én elfoglalandó. *Róm. kath. iskolaszék.* 371 1—1

Báctővárosi róm. kath. iskolaszék I—II. osztályra a hadi iskolai évre szept. 15-től, június 15-ig pályázat hirdetik. Fizetése havi 150 kor. utólagosan. Tannyelv magyar, de német nyelv tudása is kívántatik. Köteles, szokás szerint napi, 5 órán, illetve heti 25 órában tanítani. Folyamodhatik tanítónő és okl. óvónő is. Kérvények. róm. kath. iskolaszékhez küldendők. *Róm. kath. iskolaszék.* 365 1—2

A **keczeli** (Pest m.) róm. kath. elemi népiskolánál egy tanítói állás betöltendő, melyre férfi és nőtanítók egyaránt pályázhatnak. Fizetése évi 800 kor., havi előleges részletekben a hitközség pénztárából és megfelelő államsegély. 249 kor. lakbér, vagy lakbér természetben. A megválasztott köteles megbízatás esetén a gazd. ísm. iskolát évi 100 kor.-ért tanítani. Tartozik bármely osztályt vezetni s a kalocsai tanítóegylet tagja lenni. Kántorságban jártas férfitanítók előnyben részesülnek. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Kellőleg felszerelt kérvények az iskolaszékhez címezve, a plébániahivatalhoz küldendők *aug. 25-ig.* 434 1—1

Kassai egyházmegye.

A **pányi** (Abauj m.) róm. kath. iskolához háború tartamára helyettes tanító vagy tanítónő is szept. 1-től havi 80 kor. fizetésért kerestetik. *Iskolaszék.* 387 1—1

A **szermesi** (u. p. Udva, Zemplén m.) róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazás: hitközségtől évi 200 kor., 6 hold szántó s 3 hold rét, 30 köb rozs s 30 köb zab párbér címén, 6 öl hasáb bükkfa házhoz beszállítva, megfelelő lakás, melléképületek, kert és törvényes államsegély. Tót nyelv ismerete szükséges. Választás *aug. 31-én.* *Iskolaszék.* 432 1—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

Az **éradonyi** róm. kath. kántortanítói állomásra *aug. 19-ig* pályázat hirdetik. Készpénzjövödelme 522 kor. és 7 hold 595 □öl föld használat, a többi államsegély. Lakás két szoba, konyha, kamra, istálló, sertés- és tyúkól, kert. Csak okleveles kántortanítók pályázhatnak. Szállítási költség nem adatik. Okleveles kántortanítónők is pályázhatnak. A kérvények az iskolaszékhez címezve küldendők. Éradony, posta helyben (Bihar m.). *Bihari Ferenc*, plébános. 395 1—1

Nyitrai püspöki megye.

A **nyitra** városi róm. kath. kántori állásra pályázat hirdetik. Javadalmazása: 1. Nyitra város pénztárából (részben segéd-tartás címén) 1200 kor., 2. a templom pénztárából 100 kor., 3. alapítványi imák után 130 kor., 4. gabonaváltság címen a fiókközségektől 38 korona, 5. Szántóföld, amelynek bérjövödelme most 80 korona, 6. Stoláris jövödelme temetések, esketések, misék stb. után (10 évi átlag szerint) 1700 kor. Lakás természetben. 16 ürm. tüzifa a püspöki uradalomból, 2 rakás fa a város erdejéből. A megválasztott kántor egy évi kifogástalan működés után, a nyitra városi tisztviselők nyugdíj intézetének tagjai közé vétetik föl és nyugdíj jogosultsággal bir. Kötelességei: Nyitra város mindkét plébániáján az összes kántori teendőket végezni, kántorsegé-

det tartani, orgonafújtatóról és temetésekhez keresztet vivő fiuról gondoskodni. Ez utóbbiak valamint a fujtatónak díjazására átalányt kap. Pályázók okmányokkal felszerelt folyamodványokat Nyitra város közönségéhez címezve, *aug. 25-ig* alulírott címére küldjék be. Ének és zenei képzettségük *aug. 29-én d. e. 10 órakor* a plébániatemplomban megtartandó próbán esik szakértői elbírálás alá, amelyre a pályázók saját érdekében megjelenni igyekezzenek. A Gregorián énekekben jártasak előnyben részesülnek. Az állás *szept. 15-én* elfoglalandó. *Szmida Kálmán* prépost, plébános. 348 2—2

Bossányneprődi róm. kath. iskolához helyettes tanító (nő) jelentkezzék. Fizetése rendes. Pótlék címén 200 kor. a községtől. *Iskolaszéki elnök.* Alsómosesic (Trencsén m.) 366 1—2

Alsómosesici róm. kath. kántortanítói állásra *aug. 20-ával* pályázat hirdetik. Jövedelme: 928 □ öl szántó, 6 hold 1563 □ öl legelő, 856 □ öl kert, 6 hold erdő, 3 községtől 14½ p. m., uradalomtól 5¼ p. m., 3 községtől 200 kéve gabona, községi pénztárból és uradalomtól cantáció 41-68 kor., 10-50 kor., alapítványokból 45 kor. stólaváltás 64 kor., offerák 20 kor., passióéneklés 6-17 kor., 20 m. fa az uradalomtól házhoz szállítva. Más fizetés törvényszerű. Emelett csak 20—25 iskolaköteles. Vasárnapi iskola. *Iskolaszék.* (Trencsén m.) 376 1—2

Pannonhalmi főapátság.

A **deákii** róm. kath. elemi iskolához hadbavonult tanító helyettesítésére 1916—17. tanévre helyettes tanító, tanítónő, esetleg óvónő kerestetik. Fizetése 800 kor. és butorozott szoba. Pályázati határidő *aug. 27.* Az *iskolaszék.* 412 1—1

Pécsi egyházmegye.

A **palotabozsoki** róm. kath. férfitanítói állásra pályázatot hirdetek. Fizetése államsegéllyel. Lakása egy szoba és 180 kor. lakáspótlék. Kertiletmény 20 kor. A kántoriakban helyettesít, egyéb kötelessége a díjlevélben. Pályázati határidő *aug. 19.* Választás *aug. 20-án.* A kellően felszerelt kérvényt kérem a palotabozsoki róm. kath. iskolagondnokság címére küldeni. Palotabozsok (Baranya megye.) *Reinhardt György* iskolagondnok. 298 2—2

A **virágosi** (Baranya m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Nők is pályázhatnak. Tannyelv magyar, a hittan és kántorkodás nyelve német. Köteles az osztatlan iskola és a kántori teendőket végezni, az egyházmegyei tanítóegyesületbe belépni. Fizetése: hitközségi pénztárból 800 kor., a pécsegyházmegyei alapítványi pénztárból 21 kor., 3 kat. hold 362 □ öl szántóföld haszonélvezete 134-48 kor., 500 □ öl szántóföld haszonélvezete 20 kor., 964 □ öl rét haszonélvezete 25 kor., 4 öl kemény hasábfá beszállítva 162 kor., stólaris jövedelem 21 kor., ebből 162 kor. kántori fizetés címén jár. Be nem számítható járandóságok: Természetbeni lakás és ennek karbantartása, 750 □ öl kert, 2 öl kemény hasábfá iskolafűtésre beszállítva. Pályázati határidő *aug. 19-ike* bezárólag. Az állás november első felében elfoglalandó. Pályázati kérvények kellően felszerelve e címre küldendők: Róm. kath. plébániahivatal, Németmárok (Baranya m.) 398 1—1

Az **orffüi** kántortanítóságra *aug. 25-ig* pályázatot hirdetek. Jövedelme 620 kor. pénz, 4 öl hasábfá 64 kor., temető füve 8 kor., 2 hold 1224 öl szántó és 455 öl rét 5-72 kor., összesen 697-72 kor., a többi államsegély. Új lakás és kert természetben. Abaliget (Baranya megye.) *Kopári Gyula,* elnök. 422 1—1

Kövágóttósi róm. kath. iskolához háború tartamára yettes tanítói, illetve tanítónői állásra *aug. 20-ig* yázat hirdetik. Javadalma: havonként 100 kor., egy

butorozott szoba, téli hónapokra fűtéssel. *Plébániahivatal* Kövágószőlős (Baranya m.) 382 1—1

A püspöknádasdi plébániához tartozó **óbányai** fiókköztség kántortanítói állására pályázat hirdetik. Javadalma: 1. Lakás, mely áll két szoba, két konyha, kamra, pince és gazdasági épületből. 2. Huszonnégy m. tüzelőfa 168 kor. 2. Szántóföldek után 178 kor. 4. A községtől készpénzben 411 kor. 5. Fizetéskiegészítés az államtól 463 kor. A tannyelv magyar, a kántoriakban német. Nőtanítók is pályázhatnak, kik a kántoriakat végezni képesek. A viszonyok megismerése végett a személyes megjelenés kívánatos. A költözködést a legközelebbi vasutállomástól a község eszközi. Püspöknádasd, *Weisz János,* plébános. 370 1—1

A **bölcskei** (Tolna m.) róm. kath. iskolaszék pályázatot hirdet helyettes tanítói állásra 100 kor. havi fizetéssel. Pályázhatnak nőtanítók is. Kérvények *aug. 26-ig* az elnökséghez küldendők. 447 1—1

A **löcsi** róm. kath. kántortanítói állás megüresedett. Pályázhatni *szept. 1-ig.* A tannyelv magyar. A nép horvátul énekel. Fizetése 1000 kor. készpénz, 6 □ öl tölgy hasábfá, 4 kat. hold föld, tisztességes lakás külön az iskolaépülettől, kántori és stóladíjak. Az uradalomtól 8-40 kor. pénz, 8 p. mérő kétszeres buza: Megfelelő fizetéspótló államsegély. Posta és vasúti megálló helyben. Próbáéneklés kívánatik. *Iskolaszék.* 446 1—1

Szabadszentkirályon megüresedett osztálytanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése törvényszerint, előleges havi vagy negyedévi részletekben. Lakása egy különálló szép ház, két szoba, veranda, konyha, ólak s kerttel. Csak férfi vagy kántori képesítéssel bíró nő pályázhat. Kötelme díjlevél szerint. Atánlatok *aug. 31-ig* Plébániahivatal, Szabadszentkirály (Baranya m.) címre küldendők. Állás *szept. 10-én* elfoglalandó. 442 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Ipolypusztára (Nógrád m.) róm. kath. tanítónő kerestetik. Fizetése a községtől 135 kor., a többi államsegély. Kérvények Ujantalfalvára plébániahivatalhoz *aug. 20-ig* küldendők. 392 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

Eltávozás folytán megüresedett **seregélyesi** (Fejér m.) róm. kath. jellegű kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma: 1. Tisztán tanítói fizetés a községi pénztárból a gazdasági ismétlő iskola tanításáért 200 kor. 2. Tisztán kántori fizetés: a) temetések után a stóla mintegy 82 kor., b) alapított szent misék után 28 kor., c) otyasütés címén a kegyuraságtól jár készpénzben 20 kor. és 312 l. (5 p. m.) búza 55 kor. 3. Közös kántori és tanítói fizetés: a) 19 kat. hold 107 □ öl (26 magyar hold) szántóföld évi bérjövödelme 179-87 kor. adó levonása után 546-55 kor. b) Párbar minden seregélyesi lakospártfá a 2-14 kor., az iskola pénztárból évnegyedenként fölvehető 320 kor. c) Lakás (két szoba, konyha, kamra, padlás, pince, istálló s házikert) a természetben, összesen 1231-55 kor. A helyi járulékokból biztosított eme jövedelmein felül még működésének megfelelő fizetékiegészítő államsegélyt is élvez. Az összes adókat a kántortanító fizeti. Kötelességei és teendői: a Rendszabályok 157—186 §-aiban körülírt rendeleteken felül a vasárnapokon és ünnepeken tartott isteni szolgálatokon, a Canonica Visitatióban, vagy az egyházi hatóság által kiadott évi Directoriumban és a megyés püspök által kiszabott nyilvános ájtatosságokon részt venni, orgonálni, az iskolás gyermekeket és lehetőleg a népet is alkalmi énekekre tanítani, az énekkart és népeket az egyház szellemében fejleszteni, művelni. A gyermekeket a vasár- és ünnepnap iistentiszteletek rendes látogatására szorítani, őket köz-

napokon is az iskolából a templomba vezetni s reájuk a többi tanerőkkel együtt a templomban és kóruson felügyelni. A reábizandó osztályokat egy tanteremben vezetni, lehetőleg minden tanuló a VI. osztályra előkészíteni. Mint iskolaszéki jegyzőnek kötelessége az összes hitközséget illető írásbeli dolgokat, adókievéseket, számadásokat rendszeresen vezetni, a gondnoknak segítségére, utbaigazítására lenni. Csakis okl. férfi kántortanítók pályázhatnak. Sajátkezűleg írt és kellően felszerelt kérvények *aug. 26-ig* az iskolaszéki elnökhöz címzendők. Választás *aug. 27-én* lesz, mely napon a pályázók szent mise alatt megjelenni tartoznak, de a költségek nem térítettek meg. Szükséges, hogy a kántortanító tagja legyen az egyházmegyei egyesületnek és az országos nyugdíjintézetnek. Az állás a következő iskolai év elején, az egyházi hatóság jóváhagyása után azonnal elfoglalandó. *Debreczeni Gyula* iskolaszéki elnök. 420 1—1

Tornapusztai róm. kath. osztatlan iskolához helyettes tanító vagy tanítónő kerestetik. Fizetése havi 80 kor. és lakás, természetben egyezés szerint, valami. A hadbavonult tanító hősi halálának beigazolása és jó működés esetén rendes kinevezés. Pályázati határidő *szept. 1.* Kérvények nm. *gr. Eszterházy Miklós Mór* címére plébániahivatalnak Csákvár (Fehér megye) küldendők. 441 1—1

A nagyperkátai (Fehér m.) róm. kath. fiúiskolánál két helyettes okl. tanító vagy tanítónő, az egyik *szept. 15-től*, a másik *nov. 15-től* az iskolaszéktől megállapítandó időre alkalmazást nyerhet. Fizetés havi 110 kor., az iskolánál lakásul egy butorozott szoba fűtéssel. Pályázati kérvények a róm. kath. iskolaszék címére *aug. 27-ig* küldendők. 436 1—1

Szepesi püspöki megye.

Az **erdőkai** róm. kath. tanítói (tanítónői) állomásra *aug. 24-ig* pályázat kirdettetik. Törvényes fizetés. Tót nyelv ismerete szükséges. *Iskolaszék.* (Árva m.) 329 2—2

A **habovkai** róm. kath. segédtanítói állásra *aug. 17-iki* határidővel pályázat hirdettetik. Évi, azaz 10 hónapra. 800 kor. fizetés. Tót nyelv szükséges. Tanítónők is pályázhatnak. Róm. kath. iskolaszék, Habovka, u. p. Bjelipotok. (Árva m.) 389 1—1

A **frígyesvágásai** (Szepes m.) róm. kath. iskolánál nótanítói állásra *szept. 1-ig* pályázat hirdettetik. Törvényes fizetés. 200 kor. lakpénz. Kötelességei díjlevel szerint. Az állás *szept. 15-én* elfoglalandó. *Iskolaszék.* 393 1—1

A **sörkúti** róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettetik. Lakás és fizetés államségéllyel törvényszerű. Német nyelv ismerete kívántatik. Szabályszerűen felszerelt folyamodások *aug. 20-ig* a szepestőtfalvi róm. kath. plébániahivatal címére beküldendők. Okleveles nótanítók is pályázhatnak. *Az iskolaszék.* 385 1—1

A **benedikói** (Árva m., u. p. Mutne) róm. kath. tanítói (tanítónői) állomásra *szept. 1-ig* pályázat hirdettetik. Fizetése 276 kor. a hitközségtől, a többi államségély. Kertilletmény 20 kor. Törvényes jó lakás. Tankötelesek száma 40—50. Tót nyelv ismerete szükséges. 415 1—1

A **námesztói** róm. kath. kántori állásra pályázat hirdettetik *aug. 27-re*. A kántori járandóságok: 1. 600 kor. készpénzfizetés évnegyedes előleges részletekben. 2. Consipatio. 3. Stolaris jövedelem. Temetések után kb. évi 240 kor. és a házassági hirdetések megírásáért kb. 30 kor. évente. 4. Természetben lakás, (3 szoba, konyha, előszoba, kamra, pince) gazdasági épületekkel s kerttel. 5. 3 kat. hold 1074 □öl szántóföld s rét haszonélvezete. 6. Alapítványi szent misék után évente 50—70 korona.

7. Offera. 8. Két búcsu után 20 kor. 9. 4 öl puha tűzifa a kántor udvarára beszállítva. Tót nyelv tökéletes bírása szükséges. Személyes megjelenés kötelező. Kellően felszerelt kérvények a námesztói plébános címére küldendők. 360 1—1

A **kisistvánd-imrikfalvai** (Szepes m.) róm. kath. kántortanítói állásra *aug. 27-ig* pályázat hirdettetik. Jövedelem a javadalmi jegyzőkönyv alapján államségély, készpénz és természetbeni járandóságokban az 1000 kor.-t túlhaladja. Természetbeni lakás. A törvényesen felszerelt kérvények az iskolaszék elnökéhez küldendők. *Aug. 27-én* megejtendő választáson a személyesen jelentkezők előnyben részesülnek. *Lukács Román* egyh. iskolaszéki elnök. 418 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A **vaskomjátí** (Vas m.) róm. kath. iskolánál önk. katonai szolgálatra bevonult tanító helyettesítésére okl. tanító vagy tanítónő kerestetik. Fizetés havi 80 kor., egy szoba és konyha. Kötelessége: a rábizott osztályokat tanítani és felváltva az ismétlősöket. Német nyelv ismerete szükséges. Kellően felszerelt kérvények *aug. 18-ig* az iskolaszék elnökségéhez küldendők *Vaskomjátira*. Az állás *szept. 1-én* elfoglalandó. 377 1—2

Lődös (Vas m.) róm. kath. négytanerős iskolájához, hősi halál miatt megüresedett, rendes tanítói állásra pályázat hirdettetik. Fizetés törvényes. Német nyelv tudása előny. Illetőségi bizonyítvány okvetlen csatolandó. Pályázati határidő *aug. 26. Iskolaszék.* 407 1—2

Belatinci (Zala m.) plébániához tartozó **Adorjánfalva** fiókközségben elhalálozás folytán megüresedett első tanítói állásra pályázat hirdettetik. Az állás javadalma: 4 hold 1400 □öl szántóföld haszonélvezete, 32 m. rozs, 11 m. búza, 16 köbm. tűzifa, törvényes lakás, házikerttel, törvényes fizetékiegészítés államségélyből. Csak szlovén nyelvet értő férfiak pályázhatnak. Okmányokkal felszerelt kérvények plébániahivatalhoz Belatincra küldendők *aug. 13-ig*. Választás ugyanakkor. *Iskolaszéki elnök.* 378 1—1

Kismária-havasi (Vas m.) róm. kath. népiskolához helyettes kerestetik. Fizetése: lakás, 800 kor. áll. segély, 100 kor. községtől hozzájárulás egy évre. Kérvények plébániahivatalhoz Vizlendva, u. p. Szarvaslak küldendők *aug. 15-ig*. Állás *szept. 1-én* elfoglalandó. 386 1—1

A **horvátlövői** róm. kath. iskolaszék helyettes kántortanítói állásra a háború tartamára pályázatot hirdet. Fizetése évi 800 kor. lakással. Személyes megjelenés előnyös, az iskolaszék a megválasztottnak utiköltségét megériíti és tisztességes drágasági segélyt is hajlandó adni. Pályázati határidő *aug. 27.* Kérvények a németlövői plébániára (Vas m.) küldendők. 429 1—1

A **csörötneki** róm. kath. iskolához helyettes tanító kerestetik a hadbavonult osztálytanító visszaérkezéig, esetleg a tanév végéig. Fizetése a működés tartamára havi 80 kor. és egy butorozott szoba. Kötelességei a választási jegyzőkönyvben lesznek megállapítva. Pályázhatnak képezdevégzett tanítójelöltek és nyugdíjasok is. Posta és jegyzőség helyben, állomás fővonalon 20 perc. Pályázatok *aug. 31-ig* ft. *Rhorer Emil* iskolaszéki elnök úrhoz Rábagyarmatra (Vas m.) küldendők. *Iskolaszék.* 437 1—1

Az elhalálozás folytán megüresedett **perenyei** (Vas m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalom az 1908. évben felvett javadalmi jegyzőkönyv szerint minimális értékben felvéve. Lakás: 2 szoba, konyha, éléskamra, istálló, sertésöl, pajta, 4 kat. 664 □öl szántóföld, pénzértéke 160 kor., 234 □öl rét, pénzértékben a temetőben termett széna és sarjával együtt 3306 kor., 10 kat. 692 □öl erdő, melyből a község évenként 6 öl

vegyes
120 ko
kihord
kiegész
Nep. J
zás a
az ért
Karcg
vadaln
hioatal
isteni
előnyö
gens.

Rál
mára
det. F
iskola
takarít
jelenés
meg. V
laland

Jób
iskolán
szept
fizetés
a törv
mellet
lőket
galmi
és slőj
felszer

Cs
állásra
Csak
önálló
Levél

Ec
pályáz
Fizetés
Kötele
ismétl
az elm

A
egy ta
1200
20 kor
is. Pá
foglat
ngs V
úrhoz

Zs
tán r
hirdet
rozott
a töb
Teend
Megva
beirat
széki

Dr
üresed
dett

vegyes tűzifát levág és a tanító udvarára szállít, értéke 120 kor. Szolgalmányok: kétszeri szántás, vetés, trágyakiherdás, értéke 122-16 kor. Tandíj címén 133 kor. Fizetési-kiegészítési államsegély 215 kor. Stóla-nyedvelem 14 kor. Nep. János litániákért 22-50 kor. Ostyasütés és hangozás a javadalmi jegyzőkönyvbe felvéve nincs, ennél fogva az érte járó 30 kor. az alapfizetésbe sem számítatik. Karcgabona: 784 q búza, 7-20 q rozs. Az adót a javadalmas fizeti. Kérvények a nagygyecsi (Vas m.) plébánia-hivatalhoz küldendők. A választás *aug. 27-én* a d. e. isteni szolgálat alkalmával tartatik. Személyes megjelenés előnyös, de nem díjaztatik. Vasuti állomás, postája Nagygyecsi. (Vas m.) 444 1-1

Rábahidvég róm. kath. iskolaszéke a háború tartamára egy helyettes osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése 800 korona, államsegély 200 korona az iskolafenntartótól. Egy butorozott szoba fűtéssel és takarítással. Kötelessége díjlevél szerint. Személyes megjelenés előnyös, de az utazási költség nem térítetik meg. Választás *aug. 27-én*. Az állás szept. 8-án elfoglalandó. *Frim Gyula* plébános h., Rábahidvég (Vas m.) 448 1-1

Váci egyházmegye.

Jobbágyi-ban (Nógrád m., vasuti megálló) róm. kath. iskolánál lemondás folytán a harmadik férfitanítói állás szeptember elsejére megüresedett. Törvényes tanítói fizetés, államsegéllyel, lakás természetben. Kötelessége: a törvények és egyházmegyei szabályzatok betartása mellett iskolaszék által kijelölendő osztályokat és ismételőket tanítani és vallásosan nevelni. Első tanévben szorgalmi idő alatt állásáról nem távozhatik. Kántorságban és slójdjben jártasak előnyben részesülnek. Okmányokkal felszerelt kérvények *aug. 15-re* küldendők. *Iskolaszék.* 334 2-3

Csomák Gábor kecskeméti róm. kath. kántor, segédi állásra pályázatot hirdet. Évi fizetés 1600 kor. és lakás. Csak olyan nőtlen segéd ajánlkozzék, ki jó hangú, és önállóan végez mindent. Az állás azonnal elfoglaható. Levélben bővebben. 356 2-2

Ecseri (Pest mellett) kath. iskolaszék tanítói állásra pályázatot hirdet, melyre tanítónők is pályázhatnak. Fizetése törvényes, szép lakás, kertilletmény 20 kor. Kötelessége III-VI. vegyes osztály tanítása, gazdasági ismételő vezetése. Folyamodvány beterjesztendő *aug. 25-ig* az elnökséghez. 408 1-1

A **kiskunmajsai** róm. kath. belterületi fiúiskolához egy tanító kerestetik. Fizetése a községi pénztárból évi 1200 kor. havi előleges részletekben, 240 kor. lakbér és 20 kor. kertilletmény. Pályázhatnak okl. férfiak és nők is. Pályázati határidő *aug. 20.* Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Kérvények a róm. kath. iskolaszékhez címezve *ngs Varga Mihály* esperes-plébános, iskolaszéki elnök úrhoz köldendők. 465 1-1

Veszprémi egyházmegye.

Zsid (Zala m.) róm. kath. iskolaszék lemondás folytán megüresedett osztálytanítói állomásra pályázatot hirdet. Fizetése községi pénztárból 100 kor., egy butorozott szoba értéke 120 kor. és 120 kor. lakbérpótlék, a többi 1913. évi XVI. t.-c. szerint államsegélyből. Teendője egy osztályt vezetni, ismételőket tanítani. Megválasztott tartozik a «Gondviselés» segélyalapba beiratkozni. Választás *aug. 15. Fekete Gergely*, iskolaszéki elnök. 319 2-2

Dravaszentés fiókközségbe nyugdíjazás folytán megüresedett róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma az 1911. évi javadalmi jegyzőkönyv

szerint különböző tételekből 1275 kor. 20 fillér, melyben a háromszobás lakás, mellékhelyiségekkel és kerttel is bennfoglaltatik 200 kor. értékkel. Kötelessége az egyházmegyei «Gondviselés» nyugdíjintézetbe belépni. A választás napja *aug. 24.* 9 óra mikor a pályázók megjeleneni kötelesek, de utiköltség nem térítetik meg. A kérvények róm. kath. plébániahivatal Barcs, (Somogy megye) intézendők. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. *Huber Gyula* apát, esperes-plébános. 361 1-1

A **devecseri** (Veszprém m.) róm. kath. népiskolánál a VI. és VII-ik sz. rendes tanítói állásokra *aug. 20-ig* pályázatot hirdet. Törvényes fizetés államsegéllyel. Lakbér és kertpótlék 320 kor. Esetleges ismételő és ipariskola tanításért külön díjazás. Kántori képesítés előny. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. *Iskolaszék.* 402 1-1

Somlószőlősi (Veszprém m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetnek *aug. 29-ig*. Lakás két szoba, mellékhelyiségekkel, kerttel. Szántó föld 10 kat. hold 234 □ öl temetőkasztálási jog, 13 mm. rozs, 16 km. tűzifa Törvényes fizetés államsegéllyel kiegészítve. Kötelessége I-VI. vegyes osztályokat, ismételőket tanítani, templomba vezetni, kántori teendőket végezni, «Gondviselés» nyugdíjintézetbe lépni, egyenértéken kívül minden adót fizetni. Választás, próbaekelés *aug. 30.* délelőtt. Utazási költség nem térítetik meg. Állás szept. 2-án elfoglalandó. Okmányolt kérvények somlószőlősi plébániára (posta helyben) küldendők. 359 1-1

Németbarnag (Veszprém m.) fiókközségben lemondás folytán megüresedett róm. kath. kántortanítói állásra az iskolaszék pályázatot hirdet. Javadalmazás: két szoba, konyha, éléskamra, pince, gazdasági épületekkel és 598 □ öl kerttel. Kézpénzfizetés 204 kor., 24 hl. rozs lélek-gabona 192 kor., tandíjkárpótlási államsegély 40 kor., 2²⁰⁰⁰/₁₆₀₀ hold szántó föld, 33-06 korona, stóla-nyedvelem 10 korona, 20 m. hasábfá házhoz szállítva, 100 korona, kálvária kasztálás joga 10 kor., borpénz fejében 86 kor., összesen 675-06 kor., a többi megfelelő államsegély. Kötelesség díjlevélben. Tanítás nyelve magyar, istentisztelet alatt az ének német. Kántori próbával egybekötött választás *aug. 22-én*. Személyes megjelenés szükséges, utazási költség nem térítetik meg. Pályázni óhajtok okl. férfitanítók kellően felszerelt kérvényeiket *aug. 20-ig* küldjék a vöröstői plébánia (u. p. Nagyvácszony) címére. 394 1-1

Almásházai róm. kath. iskolához a hadbavonult kántortanító helyettesítésére tanító vagy tanítónő szept. 4-től szükséges. Díja államsegélyből utólagosan fizetett havi 80 kor., lakása természetben. A kérvények *aug. 26-ig* a nagykapornaki (Zala m.) plébániahivatalhoz küldendők. 423 1-1

Magyarszombathelyi (Veszprém m.) osztálytanítói állásra törvényes fizetéssel, egyszobás lakással, esetleg lakbérrel *okl. 1-re* pályázatot hirdetnek. Kötelessége III-VI. oszt. és ismételőök váltakozó tanítása, szükségben kántori kisegítés. Orgonálás bemutatására díjtan megjelenés *aug. 27-ig*, ugyanakkor választás. *Plébánia.* 416 1-1

Bakonyjákói (Veszprém m.) iskolaszék 100 kor. havi fizetéssel, szobafűtéssel szept. 15-től helyettes tanerőt keres. *Iskolaszék.* 440 1-1

Kisebb községben önálló, esetleg állandó segéd-kántori állást vállalom. Megkeresések *Szakson Dezső* Máriaadna címre kéretnek. 308 2-2

Tanítónőt szerényebb igényekkel, ki a német nyelvet bírja keresek három gyermekem mellé faluba a második és harmadik osztály tanítására. Cím a kiadóhivatalban. 302 2-2

Internátus. Nagylévárdon (Pozsony m.) a zárdai polgári leányiskola internátusába növendékek felvételnek 55 korona ellátási díjért. Az internátus jó levegőjű vidéken van és nagy kerttel bír. Kérvényezők az intézeti előjárásnál jelentkezhetnek. 439 1-2

Magyar, német és tót nyelvben képesített tanító községi vagy puszta iskolához állást keres. T. A. tanító. Csánk (Hont m.) 445 1-1

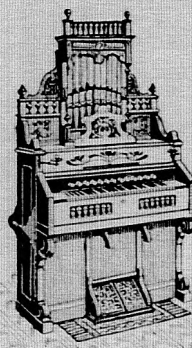
Közeledő tanévre egy első és egy harmadik elemista gyermekem mellé okleveles tanítónőt keresek. Haladó zongoratanítás és lehetőséghez képest német társalgás, valamint két első polgárista gyermekem tanulásának ellenőrzése kívánatos. Egyévi fizetése 600 kor. és teljes ellátás. Cím: *Kovács István* bérlő, Zsolnaberkes, u. p. Zsolna. 397 1-2

Leányinternátus Erzsébet nőiskola és leánygimnázium közelében. Budapest, VII., Ilka-u. 32. I. 3. 413 1-2

Tanítót, esetleg tanítónőt keresek pusztára három elemista mellé, szerény igényvel. Főkellék: német nyelv perfect bírása. Az igények megjelölésével ajánlatot kér *Madarász Sándor* bérlő, Böresháza pusztá, u. p. Aszár (Komárom m.) 431 1-1

JÖVEDELMEZŐ

mellékfoglalkozást, mit ki-ki kevés fáradsággal könnyen elintézhet, ajánlunk. Érdeklődőknek díjtalanul ad felvilágosítást a «MÉH» Budapest, Frangepán-u. 4. f. 170-3

HARMONIUM. Orgona.

A gyönyörű hang, melyet a világhírű és elismert legjobb gyártmányú amerikai rendszernek elmés szerkezete elővarázsol, önmagának zeng dicsegetet. **Pedálos harmoniumok** orgona méretekben. Ezen általánosan elismert remek műveket bocsátja ki

STOWASSER

csász. és kir. udvari szállító

Az ország legnagyobb hangszergyára

vonós és fuvós hangszerekben.

BUDAPEST II., Lánchid-u. 5.

Továbbá ajánlja saját gyárában készült elismert kiváló minőségű vonós, húros, fuvós hangszert.

☛ **Tanerőknek kedvezmény.** ☛

Árjegyzék a kívánt hangszerről ingyen küldetik.

Legrégibb cég. Alapított 1770.

Tanítók továbbképzésére szolgáló kiváló művek:

A nemi élet etikája és pedagógiája.

Irta Foerster Fr. W. ... Ára 2 kor.

Élet és jellem. Irta Foerster Fr. W.

Ára 3-20 kor.

Lakóhelyi ismeretek. (Besz. és ért. gyak.)

Irta Dreisziger Ferenc ... Ára 2-20 kor.

Népiskolai nevelés és oktatástan a szervezettannal. Irta Dreisziger Ferenc.

Ára 2-80 kor.

Osztatlan népiskola. Irta Dreisziger Ferenc és Potzta Ferenc ... Ára 2-20 kor.

A gyermek első tanítója. Irta Juhay Antal.

Ára 6 kor.

Népoktatásunk. Irta Ember Károly.

Ára 1 kor.

Hitelemzések a r. k. népiskolák I., II. oszt. szám. Irta Dobay Károly.

Ára 2-20 kor.

A népiskolai földrajztanítás módszere.

Irta Róvó Lajos ... Ára 2-20 kor.

Gyakorlati útmutató a fiúkézimunka tanításához. Irta Ravasz I. Ára 2-20 kor.

Megrendelhetők a

SZENT-ISTVÁN-TÁRSULATNÁL

Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám.